

Міністерство
охорони здоров'я України
Івано-Франківський
національний медичний університет

Засновник та видавець
Івано-Франківський
національний медичний університет
Свідоцтво про державну реєстрацію
серія KB №7296
від 14.05.2003 року

Рекомендовано до друку
Вченою Радою
Івано-Франківського
національного медичного
університету
протокол № 3 від 29.03.2016 р.

Адреса редакції:
Україна,
76018 м.Івано-Франківськ,
вул. Галицька, 2
Івано-Франківський національний
медичний університет
Телефон: (0342) 53-79-84
факс (03422) 2-42-95
glvisnyk.if.ua
ojs.ifnmu.edu.ua
E-mail:glvisnyk@ifnmu.edu.ua

Комп'ютерний набір і
верстка редакції журналу
"Галицький лікарський вісник"
Підписано до друку 31.03.2016 р.
Формат 60/88 1/2, Обсяг - 16 друк. арк.
Друк офсетний. Наклад 200
Тираж здійснено у видавництві
Івано-Франківського національного
медичного університету.
Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої
справи до Державного реєстру видавців,
виготівників і розповсюджувачів видавничої
продукції.
ДК №2361 від 05.12.2005 р.
76018, м.Івано-Франківськ,
вул. Галицька, 2.

ISSN 2306-4285 (Ukrainian ed. Print)
ISSN 2414-1518 (English ed. Online)

ГАЛИЦЬКИЙ ЛІКАРСЬКИЙ ВІСНИК

Щоквартальний науково-практичний часопис
Заснований в 1994 році

Журнал включений до міжнародної
наукометричної бази INDEX COPERNICUS

Індексується в: **BASE (Bielefeld Academic Search Engine),
WorldCat, Google Scholar, ResearchBib, OpenAIRE**

Відомості про журнал розміщені в **Electronic Journals Library**

Том 23 - число 1 - 2016

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ

Головний редактор - М.М. Рожко

Вакалюк І.П. (заступник головного редактора)
Попадинець О.Г. (відповідальний секретар)
Вишиванюк В.Ю. (секретар), Боцюрко В.І., Вірстюк Н.Г.,
Волосянко А.Б., Воронич-Семченко Н.М., Геращенко С.Б.,
Гудз І.М., Ерстенюк А.М., Ємельяненко І.В., Заяць Л.М.,
Ковальчук Л.Є., Мізюк М.І., Міщук В.Г., Ожоган З.Р.,
Середюк Н.М., Яцишин Р.І.

Редакційна рада

Бальцер К. (ФРН), Вагнер Р. (США), Волков В.І. (Україна),
Волошин О.І. (Україна), Генік С.М. (Україна), Енк П. (ФРН),
Ковальчук І.П. (Канада), Ковальчук О.В. (Канада),
Луценко Н.С. (Україна), Мальцев Е.В. (Україна),
Пенішкевич Я.І. (Україна), Поворознюк В.В. (Україна),
Погрібний І.П. (США), Сергієнко А.М. (Україна),
Сергієнко М.М. (Україна), Скальний А.В. (Росія),
Скрипник Р.Л. (Україна), Усов В.Я. (Україна), Швед М.І. (Україна)

Робота редакційної колегії орієнтована на норми та принципи International Committee of Medical Journal Editors

Журнал включено до Переліку наукових видань, в яких можуть публікуватись основні результати дисертаційних робіт (Наказ МОН України №241 від 09.03.2016 року)

© Видавництво Івано-Франківського національного медичного університету, 2016
© Галицький лікарський вісник, 2016

The Ministry
of Health Care of Ukraine
Ivano-Frankivsk
National Medical University

Founder and publisher
Ivano-Frankivsk National
Medical University
Certificate of state registration
series KB № 7296 of 14.05.2003

Approved for publication by
the Scientific Council of
the Ivano-Frankivsk
National Medical University
Minutes № 3 of 29.03.2016

Address of the editorial office:
Ivano-Frankivsk National
Medical University
Halytska Street, 2
Ivano-Frankivsk 76018
Ukraine
Tel: (0342) 53-79-84
Fax (03422) 2-42-95
glvisnyk.if.ua
ojs.ifnmu.edu.ua
E-mail: glvisnyk@ifnmu.edu.ua

Typesetting services
and layout by the editorial staff
of *Galician Medical Journal*.
Passed for printing 31.03.2016
Format 60/88 1/2 Volume – 16 quires.
Offset printing. Circulation 200.
Printed in the publishing house
of the Ivano-Frankivsk National
Medical University.
Certificate of introduction of the publishing
entity into the State Register of Publishers,
manufacturers and distributors
of publishing products.
ДК №2361 of 05.12.2005.
Halytska Street 2,
Ivano-Frankivsk 76018.

GALIC'KIJ LIKARS'KIJ VISNIK GALICIAN MEDICAL JOURNAL

Quarterly scientific and practical journal
Established in 1994

The journal is included in the International Scientometrics Database
INDEX COPERNICUS

Indexed in: **BASE (Bielefeld Academic Search Engine),
WorldCat, Google Scholar, ResearchBib, OpenAIRE**

Information about the journal is available at **Electronic Journals Library**

Volume 23 - number 1 – 2016

MEMBERS OF EDITORIAL BOARD

Editor-in-Chief – M. M. Rozhko

Vakaliuk I.P. (Deputy Editor)
Popadynets O.H. (Executive Associate Editor)
Vyshyvaniuk V.Yu. (Associate Editor), Botsiurko V.I.,
Virstiuk N.G., Volosianko A.B., Voronych-Semchenko N.M.,
Herashchenko S.B., Hudz I.M., Ersteniuk G.M.,
Yemelianenko I.V., Zaiats L.M., Kovalchuk L.Ye.,
Miziuk M.I., Mishchuk V.G., Ozhohan Z.R., Serediuk N.M.,
Yatsyshyn R.I.

Editorial Council

Balzer K. (Germany), Wagner R. (USA), Volkov V.I. (Ukraine),
Voloshyn O.I. (Ukraine), Henyk S.M. (Ukraine),
Enck P. (Germany), Kovalchuk I.P. (Canada),
Kovalchuk O.V. (Canada), Lutsenko N.S. (Ukraine),
Maltsev E.V. (Ukraine), Penishkevych Ya.I. (Ukraine),
Povorozniuk V.V. (Ukraine), Pohribnyi I.P. (USA),
Serhienko A.M. (Ukraine), Serhienko M.M. (Ukraine),
Skalniy A.V. (Russia), Skrypnyk R.L. (Ukraine),
Usov V.Ya. (Ukraine), Shved M.I. (Ukraine)

The work of the Editorial Board is focused on the norms and principles of the International Committee of Medical Journal Editors

The Journal is on the List of Specialized Editions in which the main results of theses are allowed to be published (The Order of Ministry of Education and Science of Ukraine of 09.03.2016, No 241)

ПЕРЕДОВА СТАТТЯ**Геник С.М.**

Електрична стимуляція нервових шляхів для лікування запальних процесів

ОРИГІНАЛЬНІ ДОСЛІДЖЕННЯ**Бабай О.М.**

Ефективність клінічного застосування ліпосомальної форми фосфатидилхоліну: порівняльний ультраструктурний аналіз епітелію ясен на етапах лікування хворих на генералізований пародонтит

Берегова А.А.

Вміст медіаторів трофотропної системи у хворих на псоріаз з різним ступенем тяжкості клінічного перебігу

Волошина Л.О.

Особливості порушень ліпідного обміну про- і антиоксидантних систем та кінцевих метаболітів оксиду азоту в крові хворих на остеоартроз залежно від ступеня коморбідності

Гайошко О.Б.

Експериментальні дослідження здатності фармакопейних формоутворюючих засобів до вивільнення активних діючих речовин при розробці стоматологічної пов'язки

Гаморак Г.П.

Принципи корекції та профілактики лактобактерином порушень якісного і кількісного складу мікрофлори товстої кишки у тварин після 20-денної аплікації на шкіру ітаконової кислоти

Григорова А.О.

Властивості ротової рідини та біоенергетика букального епітелію на етапах лікування запальних захворювань щелепно-лицевої ділянки

Грицюк Т.Д.

Діагностичне значення нейрон-специфічної енолази NSE в сироватці крові хворих з ішемічним інсультом у відновному періоді

Дяків І.Б.

Етіопатогенетичні чинники передракових гінекологічних захворювань у хворих на рак молочної залози

Ковалюк А.В., Ожоган З.Р.

Особливості визначення показників функції жування у пацієнтів з дефектами зубних рядів та зубошелепними деформаціями

Кополовець І.І.

Анестезіологічний моніторинг хворих при каротидній ендартеректомії

Кошель І.В.

Основні клінічні фенотипи поліпозного риносинуситу

Кумгир І.Р.

Клінічна оцінка якості непрямих реставрацій виготовлених хворим із дефектами твердих тканин фронтальних зубів у віддалені терміни

Купчак І.М., Геник Н.І., Кіндратів Е.О.

Особливості експресії рецепторів стероїдних гормонів при ендочервкозі у жінок, що не народжували

Лучко І.М., Воронич-Семченко Н.М., Шляховенко О.О.,**Тучак О.І., Гуранич Т.В.**

Стан ендотелію ендокарду щурів при емоційно-більовому стресі, ускладненому гіперхолестеринемією, та за умов фармакологічної корекції

Марценяк І.В., Олійник І.Ю., Ушенко О.Г.

Дослідження м'яких тканин щічної ділянки людини у пренатальному онтогенезі методами лазерної поляриметрії

Матешук-Вацеба Л.Р., Блицак Н.Б.

Морфометричний аналіз ангіоархітекτονіки піднижньощелепної слинної залози в динаміці перебігу експериментального цукрового діабету

EDITORIAL**- 6 - S.M. Genyk**

Electrical Stimulation of the Nerve Pathways to Treat Inflammatory Processes

ORIGINAL RESEARCH**- 9 - O.M. Babay**

Efficacy of Clinical Application of Phosphatidylcholine Liposomes: Comparative Ultrastructural Analysis of Gingival Epithelium at Different Stages of Treatment of Patients with Generalized Periodontitis

- 11 - A.A. Berehova

Content of Mediators of Trophotropic Systems at Psoriatic Patients with Different Degree of Severity of Clinical Event

- 14 - L.O. Voloshyna

The Features of Violation of Lipid Metabolism of Pro- and Antioxidant Systems and End Products of Nitric Oxide Metabolites in Blood of Patients with Osteoarthritis Depending on the Degree of Comorbidity

- 18 - O.B. Haioshko

Experimental Studies of the Ability of Pharmacopoeial Excipients to Release Pharmacologically Active Substances when Developing Dental Dressing

- 20 - H.P. Hamorak

Approaches to the Improvement and Prevention of Qualitative and Quantitative Disorders of Large Intestinal Microflora in Animals Using Lactobacterin after the 20-Days' Application of Itaconic Acid

- 26 - A.O. Hryhorova

Oral Fluid Properties and Buccal Epithelium Bioenergy at the Stages of Maxillo-Facial Area Inflammatory Diseases Treatment

- 29 - T.D. Hrytsiuk

Diagnostic Value of Neuron-Specific Enolase NSE in Blood Serum of Patients in the Restorative Period of Ischemic Stroke

- 32 - I.B. Diakiv

Ethiopathogenetic Factors of Precancerous Gynecological Diseases in Patients with Breast Cancer

- 35 - A.V. Kovalyuk, Z.R. Ozhohan

Features of Determination of Parameters of Masticatory Function in Patients with Dentition Defects and Dentoalveolar Deformities

- 37 - I.I. Kopolovets

Anaesthetic Monitoring of Patients during Carotid Endarterectomy

- 41 - I.V. Koshel

Major Clinical Phenotypes of Polypous Rhinosinusitis

- 46 - I.R. Kumhyr

Clinical Quality Evaluation of Indirect Restorations Manufactured for Patients with Damaged Hard Tissues of Anterior Teeth in the Later Periods

- 48 - I.M. Kupchak, N.I. Genyk, E.O. Kindrativ

Particularities of Steroid Hormones Expression in Young Nulliparous Women with Endocervicosis

- 51 - I.M. Luchko, N.M. Voronich-Semchenko,**O.O. Shliakhovenko, O.I. Tuchak, T.V. Huranych**

The State of Endothelium of Endocardium in Rats at the Emotional Painful Stress Complicated by Hypercholesterolemia at the Conditions of Pharmacological Correction

- 54 - I.V. Marceniak, I.Yu. Oliinyk, O.H. Ushenko

Investigation of Soft Tissues of the Buccal Area in Human Prenatal Ontogenesis by Laser Polarimetry Methods

- 59 - L.R. Mateshuk-Vatseba, N.B. Blyshchak

Morphometric Analysis of Angioarchitectonics Submandibular Salivary Glands in the Dynamics of Experimental Diabetes Course

- Місяк С.А., Бурлака А.П., Голотюк В.В., Лукін С.М., Корнієнко П.Л.**
Антирадикальна, антиметастатична та протипухлинна активність препарату з глини "Кремневіт"
- Офори Ішмаель Нії, Вакалюк І.П., Варениця Е.Я., Лібрик О.М.**
Предиктори і наслідки фібриляції передсердь у хворих з різними підходами до лікування
- Палійчук О.В.**
Значення клініко-генеалогічного аналізу родоводів у практиці гінеколога
- Пантус А.В.**
Особливості показників щільності кісткової тканини в пацієнтів із вродженими та набутими черепно-щелепно-лицевими аномаліями
- Петришин С.В., Ожоган З.Р.**
Застосування сучасних методик діагностики патологічної стертості твердих тканин зубів, поєднаної з дефектами зубних рядів, захворюваннями тканин пародонта та зубо-щелепними деформаціями
- Рожко М.М., Годованець О.І.**
Аналіз чинників ризику розвитку карієсу зубів у дітей, хворих на дифузний нетоксичний зоб
- Савчук Н.В.**
Стан коронарних артерій у хворих на серцеву недостатність після перенесеного інфаркту міокарда
- Сем'янчук В.Б.**
Використання антилейкотрієнових препаратів у дітей, хворих на бронхіальну астму
- Середюк В.Н., Палієнко М.В., Соколовський І.М.**
Мультиспіральна комп'ютерна томографія, як універсальний метод скринінгу стабільної ІХС та некоронарогенної патології серця
- Солдатюк В.М., Рожко М.М.**
Удосконалення хірургічної підготовки хворих з частковими дефектами зубних рядів до ортопедичного лікування
- Стоцька Л.М.**
Використання нейрофізіологічних методів дослідження для ранньої діагностики у пацієнтів з первинною відкритокутовою глаукомою
- Хаменко Л.О., Сороченко Г.В.**
Порівняльна характеристика хімічного складу поверхневого шару емалі постійних зубів на різних етапах мінералізації
- МЕДИЧНА ОСВІТА**
Кумгир І.Р.
Методика викладання ортопедичної стоматології для англomовних студентів-стоматологів в ІХ-Х семестрах
- Оришак Д.Т., Попович В.І., Василюк Н.В., Кошель І.В., Александрюк Н.В., Дерев'янюк М.І., Семчук О.Б.**
Ситуаційна задача, як метод активного навчання і розвитку професійної компетентності у студентів
- Хопта Р.М.**
Особливості вивчення модуля «Незнімне протезування» студентами 3 курсу стоматологічного факультету
- ОРГАНІЗАЦІЯ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я**
Безрук В.В.
Оцінка впровадження медико-технологічних документів та якості нефрологічної допомоги на основі анкетування лікарів
- Бугро В.І., Горачук В.В.**
Напрями розвитку стаціонарної медичної допомоги в Україні на регіональному рівні
- Гончаров М.П., Шведа Ю.І.**
Аналітична оцінка хірургічного лікування гострого панкреатиту
- S.A. Misyak, A.P. Burlaka, V.V. Golotiuk, S.M. Lukin, P.L. Kornienko**
Antiradical, Antimetastatic and Antitumor Activity of Kaolin Preparation "Kremnevit"
- Ofori Ishmael Nii, I.P. Vakaliuk, E. Ya. Varenytsia, O.M. Libryk**
Predictors and Outcomes of Atrial Fibrillation in Patients with Different Approaches to its Treatment
- O.V. Paliychuk**
Role of Clinical and Genealogical Analysis of Genealogical Trees in the Gynaecologist's Practice
- A.V. Pantus**
Peculiarities of Indices of Bone Tissue Density in Patients with Congenital and Acquired Cranio-Maxillofacial Abnormalities
- S.V. Petryshyn, Z.R. Ozhogan**
The Application of Modern Diagnostic Methods of Pathological Dental Hard Tissues Abrasion in Combination with Dentition Defects, Parodontium Tissue Disease and Dentition Deformations
- M.M. Rozhko, O.I. Hodovanets**
Analysis of Risk Factors Promoting Development of Caries in Children Afflicted with Diffuse Nontoxic Goiter
- N.V. Savchuk**
State of Coronary Arteries in Patients with Heart Failure after Myocardial Infarction
- V.B. Semianchuk**
Use of Antileukotriene Drugs in Treatment of Children with Bronchial Asthma
- V.N. Serediuk, M.V. Palienko, I.M. Sokolovskiy**
Multispiral Computed Tomography as a Universal Screening Method for Stable Coronary Artery Disease and Non-Coronarogenic Heart Diseases
- V.M. Soldatyuk, M.M. Rozhko**
Improvement of Surgical Preparation of Patients with Partial Dentition Defects for Orthopedic Treatment
- L.M. Stotska**
Use of Neurophysiological Methods in Early Diagnosis of Primary Open-Angle Glaucoma
- L.O. Khomenko, H.V. Sorochenko**
Comparative Characteristics of Chemical Composition of the Superficial Layer of Permanent teeth Enamel at Different Stages of Mineralization
- MEDICAL EDUCATION**
I.R. Kumhyr
Methods of Teaching Orthopedic Dentistry to English Speaking Dental Students in IX-X Semesters
- D.T. Orishchak, V.I. Popovych, N.V. Vasyliuk, I.V. Koshel, N.V. Aleksandryk, M.I. Derevianko, O.B. Semchuk**
Case Study as a Method of Active Learning and Development of Professional Competence of Students
- R. M. Khopta**
Features of studying the module "Fixed Prosthodontics" by Third- Year Students of the Faculty of Dentistry
- PUBLIC HEALTH SERVICE**
V.V. Bezruk
Assessment of Implementation of Medical and Technological Documents and Quality of Nephrology Care According to Survey of Physicians
- V.I. Buhro, V.V. Horachuk**
Directions of Inpatient Care Development at the Regional Level of Ukraine
- M.P. Honcharov, Yu.I. Shveda**
Analytical Evaluation of Surgical Treatment of Acute Pancreatitis

Шипко А. Ф.

Розробка моделі системи етапної медичної допомоги хворим на бронхолегеневу дисплазію. Етап I: визначення потреби в регіональних центрах діагностики та лікування

Яворський А. М.

Оцінка ефективності пацієнтоорієнтованого комплексу заходів з управління якістю медичного обслуговування на рівні закладу охорони здоров'я

НА ДОПОМОГУ ПРАКТИЧНОМУ ЛІКАРЮ

Гудз І. М.

Тактика ведення хворих із «переміжною» кульгавістю – що змінилось в лікуванні за останні роки

Левченко В. А., Петровський О. П., Юрченко Д. Ю., Карабанович М. М., Свистун І. І., Фабрика Р. Р.

Оцінка радіаційної обстановки техногенного ландшафту Бурштинського регіону

ОГЛЯД ЛІТЕРАТУРИ

Абдулрахман Абдулбасет Мослем, Макарчук О. М., Кантимир С. О., Рymarчук М. І., Вакалюк Л. М.

Органозберігаючий підхід у терапії лейоміоми матки

Куля О. О.
Психологічні аспекти допомоги матерям дітей з перинатальними ураженнями нервової системи

Скакун О. З.

Сучасні підходи до діагностики та лікування синдрому Гієна-Барре

Шпортун О. М.

Психофізіологічні основи гумору як позитивної емоції

ПРАВИЛА ДЛЯ АВТОРІВ

- 112 - **A. F. Shypko**

Development of Model of Stage Health Care System for Patients with Bronchopulmonary Dysplasia. Stage I: Determining the Need for Regional Centers for Diagnosis and Treatment

- 116 - **A. M. Yavorskyi**

Evaluation of Efficacy of Patient-Oriented Measures to Control the Health Care Quality at the Level of Healthcare Facilities

TO HELP A PRACTICING DOCTOR

- 120 - **I. M. Hudz**

Clinical Management of Patients with "Intermittent" Claudication - what Has Changed in the Treatment in Recent Years

- 122 - **V. A. Levchenko, O. P. Petrovskiy, D. Yu. Yurchenko,**

M. M. Karabanovych, I. I. Svystun, R. R. Fabryka
Evaluation of the Radiation Environment of Technology-Made Landscape of the Burshtyn Region

BOOK REVIEWS

- 126 - **Abdulrahman Abdulbaset Moslem, O. M. Makarchuk, S. O. Kantymyr, M. I. Rymarchuk, L. M. Vakaliuk**

Organ-Preserving Approach in Treatment of Uterine Leiomyoma

- 129 - **O. O. Kulya**

Psychological Aspects of Help to Mothers with Children who Suffer from Perinatal Affections of the Nervous System

- 135 - **O. Z. Skakun**

Current Approaches to Diagnosing and Treatment of Guillain-Barre Syndrome

- 139 - **O. M. Shportun**

Physiological Basis of Humor as a Positive Emotion

- 144 - **INSTRUCTIONS FOR AUTHORS**

ОРГАНІЗАЦІЯ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я

УДК 614.2:006.44]:616.61-082

Безрук В.В.

Оцінка впровадження медико-технологічних документів та якості нефрологічної допомоги на основі анкетування лікарів

Вищий державний навчальний заклад України

«Буковинський державний медичний університет» (м. Чернівці)

Дана робота є фрагментом НДР: «Наукове забезпечення реалізації Європейської політики ЗДВ-21 в умовах оптимізації системи охорони здоров'я України» (термін виконання 2012-2014 рр.), № держреєстрації 0112U002809 та «Науковий супровід, моніторинг та оцінка моделей розвитку сфери охорони здоров'я в Україні на регіональному рівні» (термін виконання 2015-2017 рр.), № держреєстрації 0115U002852.

Резюме. В умовах реформування сфери охорони здоров'я забезпечення високої якості медичної допомоги не можливе без відповідного до стандартів виконання різних видів медичної діяльності, які мають бути безпечними та доступними. Фахова думка медичного працівника є вагомим чинником у функціонально-організаційній системі контролю якості медичної допомоги. Метою цього дослідження було проаналізувати, на основі результатів анонімного анкетування, думку лікарів (за спеціальностями: нефрологія, педіатрія та лікар загальної практики) щодо впровадження у закладах охорони здоров'я Чернівецької області медико-технологічних документів та їх вплив на якість медичної допомоги (нефрологічної допомоги) дитячому населенню регіону.

За результатами анкетування встановлено, що лікарі Чернівецької області позитивно оцінюють впровадження медико-технологічних документів у свою практичну діяльність, на їх думку впровадження медико-технологічних документів (локальних протоколів медичної допомоги) у закладах охорони здоров'я Чернівецької області дало змогу «уніфікувати вимоги», «стандартизувати» та покращити якість надання медичної (нефрологічної) допомоги дитячому населенню на регіональному рівні. Проведене дослідження дозволить провести аргументовані управлінські заходи щодо забезпечення належної якості медичної допомоги (на регіональному рівні) відповідно до вимог загальнодержавних стандартів.

Ключові слова: лікар, соціологічне опитування, медико-технологічний документ.

Постановка проблеми і аналіз останніх досліджень. Якість медичної допомоги (ЯМД) – надання медичної допомоги та проведення інших заходів щодо організації надання закладами охорони здоров'я (ЗОЗ) медичної допомоги відповідно до стандартів у медичній галузі. Питання «стандартизації», шляхом впровадження медико-технологічних документів у ЗОЗ, з метою підвищення ЯМД є одним із дієвих механізмів реалізації процесів реформування сфери охорони здоров'я в Україні [3, 4, 7].

В умовах реформування галузі забезпечення високої ЯМД не можливе без відповідного до стандартів виконання різних видів медичної діяльності, які мають бути безпечними та доступними [2, 5, 6].

Стандарт медичної допомоги (медичний стандарт) (СМД) – сукупність норм, правил і нормативів, а також показники (індикатори) якості надання медичної допомоги відповідного виду, які розробляються з урахуванням сучасного рівня розвитку медичної науки і практики [6].

Уніфікований клінічний протокол медичної допомоги (УКПМД) – нормативний акт галузевого рівня, що розробляється на основі клінічних настанов, з урахуванням можливостей системи охорони здоров'я, (а в разі наявності стандарту медичної допомоги, - у відповідності до останнього) [6].

Локальний протокол медичної допомоги (ЛПМД) – нормативний документ регіонального та місцевого рівня.

Метою розробки ЛПМД є забезпечення якості медичної допомоги відповідно до вимог СМД та УКПМД, ефективного та раціонального використання наявних ресурсів через встановлення єдиних підходів для забезпечення принципів рівності і доступності медичної допомоги населенню країни в умовах ЗОЗ [6].

У відповідності до галузевих нормативних документів, наказами Департаменту охорони здоров'я та цивільного захисту населення Чернівецької обласної державної адміністрації (ДОЗ ЧОДА) за № 5 від 03.01.2013 р. «Про створення та впровадження медико-технологічних документів зі стандартизації медичної допомоги в Чернівецькій області» та Управління охорони здоров'я Чернівецької міської ради за № 48 від 13.03.2013 р. «Про затвердження локальних протоколів медичної допомоги (ЛПМД) та клінічних маршрутів дітей з діагнозом «Гострий пієлонефрит», «Гострий гломерулонефрит», «Гострі кишкові інфекції»» були розроблені та впроваджені в ЗОЗ Чернівецької області. Впровадження регіональних медико-технологічних документів дало позитивний результат – зниження показників поширеності і вперше виявленої захворюваності хвороб сечостатевої системи серед дитячого населення Чернівецької області [1].

Фахова думка медичного працівника є вагомим чинником у функціонально-організаційній системі контролю якості медичної допомоги [8].

Мета дослідження – проаналізувати, на основі результатів анонімного анкетування, думку лікарів (за спеціальностями: нефрологія, педіатрія та лікар загальної практики) щодо впровадження у ЗОЗ Чернівецької області медико-технологічних документів та їх вплив на ЯМД (нефрологічної допомоги) дитячому населенню регіону.

Матеріал і методи дослідження

Для досягнення поставленої мети та у відповідності до наказу ДОЗ ЧОДА за № 646 від 08.10.2015 р. «Про вивчення відповідності до вимог стандартизації медичної допомоги дітям з нефрологічною патологією області» проведено анонімне опитування фахівців ЗОЗ Чернівецької області за спеціальностями: нефрологія, педіатрія та лікар загальної практики за спеціально розробленою анкетною. Статистичну обробку результатів проводили за стандартними методами варіаційної статистики та кореляційного аналізу із використанням пакета комп'ютерних програм Statistica 6.0 for Windows та QuattroPro 12.0 for Windows. Вірогідність різниці оцінювали за критерієм Стьюдента при рівні $p < 0,05$.

Результати дослідження та їх обговорення

Загальна кількість респондентів-лікарів склала 264 особи, з них: нефрологи – 4 (2%), педіатри – 53 (20%) і 207 (78%) – лікар загальної практики. Серед опитаних фахівців: 141 лікар (53%) надає медичну допомогу на первинному рівні (лікарська амбулаторія), 66 (25%) – міські медичні установи м. Чернівці та 57 (22%) – районні медичні заклади Чернівецької області. Серед опитаних: 67 (25%) фахівців – вища кваліфікаційна категорія, 76 (29%) – перша, 68 (26%) – друга і 53 (20%) – лікар-спеціаліст.

Результати опитування свідчать про наявність «запиту» серед медичних працівників Чернівецької області щодо реформування сфери охорони здоров'я, у т.ч. нефрологічної допомоги. Підтримують реорганізацію галузі шляхом створення центрів первинної медико-санітарної допомоги та

Таблиця 1. Ідентифікатори відповідей фахівців-медиків Чернівецької області та їх порівняльна характеристика

Критерії / запитання	Чи підтримуєте Ви реорганізацію галузі шляхом створення центрів первинної медико-санітарної допомоги та госпітальних округів з урахуванням відстані транспортування пацієнтів до медичних закладів?	Чи необхідна, на Вашу думку, реорганізація у наданні медичної допомоги дітям підліткового віку?	Чи необхідна, на Вашу думку, реорганізація у наданні нефрологічної допомоги дітям (підліткам)?	Чи покращить лікування нефрологічних хворих дотримання принципів доказової медицини?	Чи ознайомлені Ви з клінічними протоколами медичної допомоги надання медичної допомоги дітям, що затверджені МОЗ України?	Чи ознайомлені Ви з клінічними протоколами медичної допомоги надання медичної допомоги дітям із нефрологічною патологією, що затверджені МОЗ України?	Чи розроблені та впроваджені у Вашому закладі охорони здоров'я локальні клінічні протоколи надання медичної допомоги дітям із нефрологічною патологією та клінічні маршрути пацієнтів?	Чи є на Вашому робочому місці локальні клінічні протоколи медичної допомоги дітям, що затверджені МОЗ України?	Чи покращилась якість надання нефрологічної допомоги дітям, у медичній установі де Ви працюєте, із впровадженням локальних протоколів та клінічних маршрутів пацієнтів?	Чи потребують, з Вашої точки зору, змін (перегляду) локальні клінічні протоколи з надання нефрологічної допомоги дітям у медичній установі де Ви працюєте?
Стаж роботи	-	-	-	-	-	-	-	-	-	p<0,05
Лікарська категорія	-	-	-	-	-	-	-	-	p<0,05	p<0,05
Фах спеціаліста (посада)	p<0,01	p<0,01	p<0,01	p<0,05	-	-	p<0,05	-	p<0,05	-
За підпорядкуванням закладу охорони здоров'я	p<0,01	p<0,01	p<0,01	p<0,01	-	-	-	-	p<0,05	p<0,01

госпітальних округів з урахуванням відстані транспортування пацієнтів до медичних закладів 67,0% респондентів; 73,1% лікарів вважають необхідною реорганізацію надання медичної допомоги дітям підліткового віку та 76,2% опитаних зазначили необхідність реорганізації у наданні нефрологічної допомоги дітям.

Ми проаналізували відповіді лікарів-респондентів ЗОЗ Чернівецької області з декількох «позицій»: фах лікаря, стаж роботи, місце роботи лікаря (за підпорядкуванням ЗОЗ – рівень надання медичної допомоги) та виявили достовірну різницю, у особистому відношенні респондентів до процесу реформування галузі, вона (особиста думка лікаря) була залежною по всіх «якісних характеристиках» опитаних фахівців (p<0,01 та p<0,05) (табл. 1 та рис. 1).

Найбільш «наглядними» є дані аналізу індивідуального «відчуття» необхідності та «сприйняття» лікарями ЗОЗ Чернівецької області процесів та шляхів реформування сфери охорони здоров'я у залежності від «їх місця» в етапності надання медичної допомоги дитячому населенню (I-II рівень надання медичної допомоги) (табл. 2). Також слід зазначити, що покращення якості надання нефрологічної допомоги дітям, у ЗОЗ Чернівецької області після впровадження ЛПМД та клінічних маршрутів пацієнтів відмітили 76,6% респондентів-лікарів, що працюють у ЗОЗ м. Чернівці, 60,3% – ЗОЗ Чернівецької області (центральні районні лікарні) та 90,1% – ЗОЗ Чернівецької області (лікарські амбулаторії) (p<0,01).

Підсумовуючи результати опитування можна стверджувати про «розуміння у необхідності» та «підтримку», на регіональному рівні (Чернівецькій області), заходів щодо реформування галузі та «фахове схвалення» щодо позитивного впливу впровадження медико-технологічних доку-

ментів у ЗОЗ регіону на покращення якості надання нефрологічної допомоги дитячому населенню.

Висновки

Серед лікарів Чернівецької області є «підтримка» процесів реформування сфери охорони здоров'я (у т.ч. нефрологічної допомоги дитячому населенню). Медико-технологічні документи відіграють важливу роль в управлінні якістю медичної допомоги на загальнодержавному та регіональному рівнях. Впровадження медико-технологічних документів (локальних протоколів медичної допомоги) у закладах охорони здоров'я Чернівецької області дало змогу «уніфікувати вимоги», «стандартизувати» та покращити якість надання медичної (нефрологічної) допомоги дитячому населенню на регіональному рівні.

Перспективи подальших досліджень

Враховуючи адміністративно-територіальні особливості Чернівецької області та для встановлення «єдиних підходів» у забезпеченні принципів «рівності і доступності» на регіональному рівні є доцільним розробка та впровадження єдиних, узгоджених локальних протоколів медичної допомоги та клінічних маршрутів пацієнтів з нефрологічною патологією у закладах охорони здоров'я Чернівецької області.

Література

1. Безрук В.В. Стандартизація якості медичної допомоги: етапність забезпечення якості нефрологічної допомоги дитячому населенню на регіональному рівні / В. В. Безрук // Вісник соціальної гігієни та організації охорони здоров'я України. – 2015. – №3 (65). – С. 10-13.
2. Дудіна О.О. Оцінка ефективності впровадження медико-організаційних технологій клінічних протоколів / О. О. Дудіна,

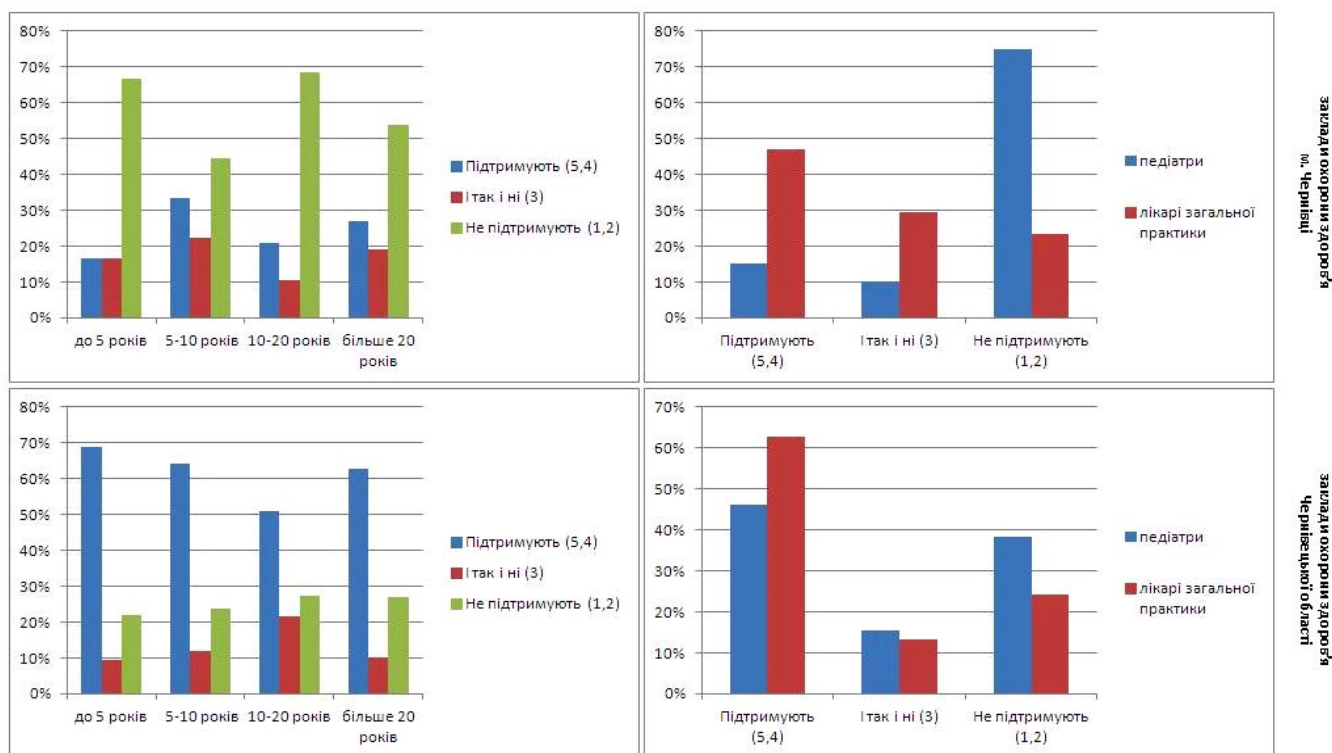

Рис.1. Порівняльний аналіз відповідей фахівців-медиків Чернівецької області щодо процесу реформування галузі охорони здоров'я

Р. О. Моїсеєнко, Г. І. Лізунова // Україна. Здоров'я нації. – 2012. – № 1. – С. 61–64.

3. Про затвердження Концепції управління якістю медичної допомоги у галузі охорони здоров'я в Україні на період до 2020 року. Наказ МОЗ України від 01.08.2011р. №454. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://mozdocs.kiev.ua/view.php?id=12655> (27.11.15). – Назва з екрану.

4. Про затвердження Методичних рекомендацій «Уніфікована методика розробки індикаторів якості медичної допомоги». Наказ МОЗ та АМН України від 11.03.2011 №141/21. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/MOZ13158.html (27.11.15). – Назва з екрану.

5. Про затвердження Уніфікованої методики з розробки клінічних настанов, медичних стандартів, уніфікованих клінічних

протоколів медичної допомоги, локальних протоколів медичної допомоги (клінічних маршрутів пацієнтів) на засадах доказової медицини (частина перша). Наказ МОЗ та АМН України № 102/18 від 19.02.2009 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.moz.gov.ua/ua/portal/dn_20090219_102_.html (27.11.15). – Назва з екрану.

6. Уніфікована методика з розробки локальних протоколів медичної допомоги для закладів охорони здоров'я України. – Методичні рекомендації / А.В.Степаненко та ін. – Київ, 2012 – 38с. [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://www.dec.gov.ua/mtd/doc/Met_LPMD.pdf. (27.11.15). – Назва з екрану.

7. Наказ МОЗ України №752 «Про порядок контролю якості медичної допомоги» від 28.09.2012. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/z1996-12>

Таблиця 2. Аналіз «позитивного сприйняття» фахівцями Чернівецької області процесів та результатів реформування галузі

Питання	Заклади охорони здоров'я м. Чернівці		Заклади охорони здоров'я Чернівецької області				p*
	ІІ рівень надання медичної допомоги (n=60)		І рівень надання медичної допомоги (n=141)		ІІ рівень надання медичної допомоги (n=63)		
	Абс.	%	Абс.	%	Абс.	%	
Чи підтримуєте Ви реорганізацію галузі шляхом створення центрів первинної медико-санітарної допомоги та госпітальних округів з урахуванням відстані транспортування пацієнтів до медичних закладів?	15	25	100	70,9*	25	39,6	p<0,01
Чи необхідна, на Вашу думку, реорганізація у наданні медичної допомоги дітям підліткового віку?	27	45	111	78,7*	31	49,2	p<0,01
Чи необхідна, на Вашу думку, реорганізація у наданні нефрологічної допомоги дітям (підліткам)?	25	41,6	109	77,3*	29	46	p<0,01
Чи покращить лікування нефрологічних хворих дотримання принципів доказової медицини?	51	85*	117	83	37	58,7	p<0,01
Чи розроблені та впроваджені у Вашому закладі охорони здоров'я локальні клінічні протоколи надання медичної допомоги дітям із нефрологічною патологією та клінічні маршрути пацієнтів?	60	100*	127	90,1	60	95,2	p<0,05
Чи покращилась якість надання нефрологічної допомоги дітям, у медичній установі де Ви працюєте, із впровадженням локальних протоколів та клінічних маршрутів пацієнтів?	58	96,7*	122	86,5	42	66,7	p<0,01

Примітка: * - достовірність різниці у відповідях залежно від підпорядкування закладу охорони здоров'я

(03.03.16). – Назва з екрану.

8. Організація контролю якості медичної допомоги в закладах охорони здоров'я. – Методичні рекомендації / Ю. В. Вороненко та ін. – Київ, 2013 – 42 с. [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://www.moz.gov.ua/docfiles/pp4509_2013_dod1.pdf (03.03.16). – Назва з екрану.

Безрук В.В.

Оценка внедрения медико-технологических документов и качества нефрологической помощи на основе анкетирования врачей

Резюме. В условиях реформирования сферы здравоохранения обеспечение высокого качества медицинской помощи не возможно без согласованного со стандартами выполнения различных видов медицинской деятельности, которые должны быть безопасными и доступными. Профессиональное мнение медицинского работника является весомым фактором в функционально-организационной системе контроля качества медицинской помощи. Целью этого исследования было проанализировать мнение врачей о внедрении в учреждениях здравоохранения Черновицкой области медико-технологических документов и их (документов) влияние на качество медицинской (нефрологической) помощи детскому населению региона.

По результатам анкетирования установлено, что врачи Черновицкой области положительно оценивают внедрение медико-технологических документов в свою практическую деятельность, по их мнению, внедрение медико-технологических документов (локальных протоколов медицинской помощи) в учреждениях здравоохранения Черновицкой области позволило «унифицировать требования», «стандартизировать» и улучшить качество оказания медицинской (нефрологической) помощи детскому населению на региональном уровне. Проведенное исследование позволит провести аргументированные управленческие решения по обеспечению надлежащего качества медицинской помощи (на региональном уровне) в соответствии с требованиями общегосударственных стандартов.

Ключевые слова: врач, социологический опрос, медико-технологический документ.

V.V. Bezruk

Assessment of Implementation of Medical and Technological Documents and Quality of Nephrology Care According to Survey of Physicians

Bukovinian State Medical University, Chernivtsi, Ukraine

Abstract. Under health care reform the provision of high-quality medical care is impossible without performing various types of medical activities being safe and available according to standards of medical care. Professional opinion of a medical specialist is an important factor in the functional and organizational system of quality control of medical care.

The objective of the research was to analyze the opinions of health care professionals (including nephrologists, pediatricians and general physicians) on the implementation of medical and technological documents in health care institutions of Chernivtsi region as well as their impact on the quality of medical care (nephrology care) for children of the region on the basis of an anonymous survey of physicians.

According to the results of the survey, physicians of Chernivtsi region positively assess the implementation of medical and technological documents in their practice. They believe that the implementation of medical and technological documents (local protocols of medical care) in health care institutions of Chernivtsi region allowed them to “unify the requirements”, “standardize” and improve the quality of providing medical care (nephrology care) for children at the regional level. Our research will allow us to conduct well-grounded administrative measures concerning the provision of an adequate medical care (at the regional level) in accordance with national standards.

Keywords: physician; survey; medical and technological document.

Надійшла 15.02.2016 року.

УДК: 614.2:616-082

Бугро В.І., Горачук В.В.

Напрями розвитку стаціонарної медичної допомоги в Україні на регіональному рівні

Національна медична академія післядипломної освіти імені П. Л. Шупика, Київ, Україна
valerybugro@ukr.net

Резюме. Мета дослідження полягала у проведенні системного аналізу діяльності закладів охорони здоров'я з ліжками цілодобового перебування з визначенням подальших напрямів реформування стаціонарної медичної допомоги. Дослідження проводилось на прикладі окремих регіонів України – Івано-Франківської, Черкаської, Чернігівської областей – за 2005-2014 рр. Використані методи дослідження соціальної медицини: бібліосемантичний, системного підходу і системного аналізу, медико-статистичний. **Результатами** встановлено, що кількість ліжок на 10 тис. населення скоротилась у Івано-Франківській області з 89,1 до 79,8, у Черкаській – з 85,6 до 80,8, у Чернігівській – з 108,7 до 104,5, а середнє перебування хворого на ліжку відповідно з 13,5 до 11,7, з 12,1 до 11,1, з 14,6 до 12,8 днів. Разом з тим, забезпеченість ліжками не досягла свого нормативного рівня по кожному регіону, тривалість перебування хворого на ліжку залишається вищою, ніж у середньому по Україні (11,6 днів) та за середньоєвропейський показник (9,2 дні), а зайнятість ліжка за досліджуваний період зменшилась. **Висновки:** напрями підвищення ефективності використання ліжкового фонду полягають у подальшому приведенні його потужності у відповідність реальним потребам населення та більш активного розвитку стаціонарзамінних форм медичної допомоги.

Ключові слова: ліжковий фонд, стаціонарна медична допомога, напрями розвитку, регіональний рівень.

Постановка проблеми і аналіз останніх досліджень.

Реформування мережі лікарняних закладів за умов забезпечення відповідності їх потужності потребам населення у стаціонарній медичній допомозі визначено одним з пріоритетних напрямів Національної стратегії побудови нової системи охорони здоров'я України на період 2015 – 2025 років [2]. За даними наукових досліджень [6-11], проведені заходи з упорядкування мережі та скорочення ліжкового фонду не призвели до очікуваних результатів задоволення потреб населення в доступній, високоякісній та ефективній медичній допомозі за умов раціонального використання ресурсів галузі [1, 4, 5]. Враховуючи регіональні особливості здоров'я населення та ресурсного забезпечення закладів охорони здоров'я, в умовах децентралізації влади питання перспективних напрямів розвитку стаціонарної медичної допомоги на регіональному рівні не втрачає своєї актуальності.

Мета дослідження: провести системний аналіз діяльності стаціонарної мережі окремих регіонів України (Івано-Франківської, Черкаської, Чернігівської областей) за 2005-2014 рр. та визначити перспективні напрями її подальшого реформування.